

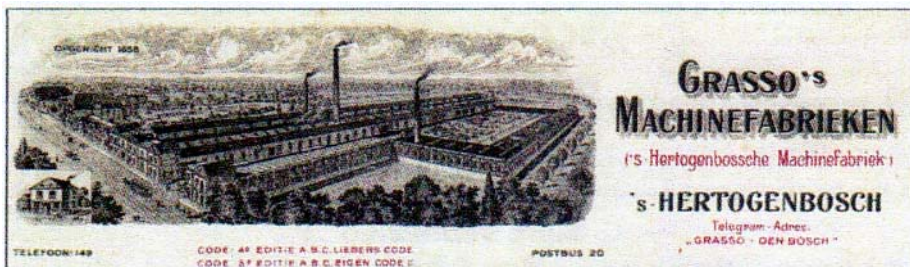
150 Jaar Grasso (1858 — 2008). Een Beeldverhaal

(Huber van Werkhoven; uit: Perfinpost nr. 94, september 2010)

Dezer dagen is het 150 jaar geleden dat Willem Grasso (1833—1903) aan het Hithamereinde in 's-Hertogenbosch een smederij begon. Aanvankelijk als een machinefabriekje voor de landbouw en tabaksnijverheid. Zijn gouden greep was toen hij in 1869 een gat in de markt zag en meteen na de uitvinding van margarinemachines voor deze nieuwe industrie ging produceren.

Willem Grasso, als een patriarch rechts gezeten temidden van zijn familie, rust even uit van het fabriceren van karnkneders en boterdrogers. Zoon Henri, die achter vader Willem staat, mag in 1894 als 30-jarige het bedrijf overnemen.

Henri Grasso vestigde zich met zijn 's-Hertogenbossche Machinefabriek in Vught, waar hij wél kon uitbreiden. Daar stichtte hij ook een afdeling koeltechniek, want de margarine moest immers koel worden bewaard.

Bovenstaand briefhoofd op een brief uit 1912 toont een geromantiseerd beeld van de fabriek in Vught. Linksonder in de hoek: het pandje waar vader Willem begon in 1858.

vijf
 vuurkley resp: vuur.
 vaste Cement. Het
 moet dienen voor be-
 metseling van koper-
 overs. De firma G. Dufay
 's-Hertogenbosch gaf mij
 uw adres op.
 Immiddels:
 Verz. Voorgelicht.
 27.3.97. Henri Grasso

Op 27 maart 1897 bestelde Henri Grasso (hij schreef en ondertekende zelf) in Rotterdam 'vijf hectoliter vuurkleij resp. vuurvaste cement'. 's-Hertogenbosch gebruikte nog net een kleinrondstempel. Het grootrond arriveerde op 10 april 1897.

Henri Grasso richtte aan de Bossche Parallelweg dit karakteristieke fabrieksgebouw op en keerde in 1913 met zijn bedrijf terug in 's-Hertogenbosch. Dat jaar verkocht hij zijn eerste zelfgeconstrueerde koelcompressor. Het begin van een techniek waarin Grasso nog steeds heel groot en innovatief is.

Grasso gebruikte van 1924 tot 1938 de firmaperforatie G.M. Zwaar geplaagd door de economische crisis wordt Grasso in 1938 overgenomen door de Haagse fam. Van Heijst.

Bij de gevechten tijdens de bevrijding van 's-Hertogenbosch in oktober 1944 werd de fabriek zwaar beschadigd.

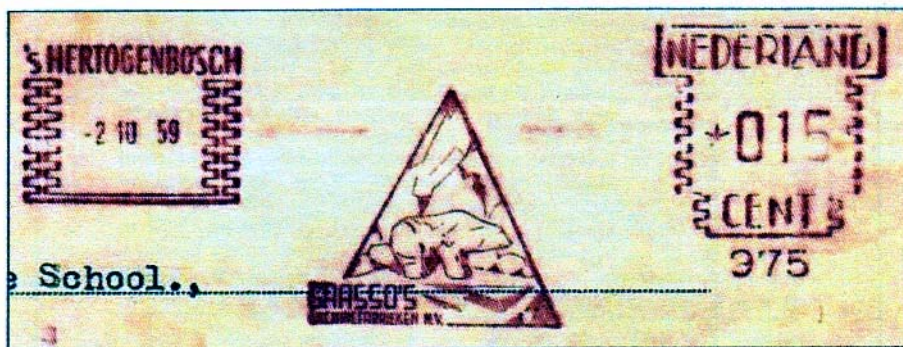

Binnen een jaar kon de productie weer worden gestart. Met groot gevoel voor understatement benaderde Grasso zijn potentiële klanten: "De oorlog is niet ongemerkt aan onze gebouwen voorbijgegaan."

Adreszijde van de kaart:

De kaart werd door moedermaatschappij Van Heijst te 's-Gravenhage verstuurd. De postverbinding tussen Zuid en Noord Nederland was in augustus 1945 heel moeilijk vanwege alle opgeblazen rivierverbindingen. Ook vanuit Den Haag duurde het nog ruim een week, van 28 augustus tot 4 september, voordat de kaart aankwam op zijn bestemming in Hengelo.

Behalve in de levensmiddelenindustrie gaat Grasso zich ook bezighouden met koeling voor chemische, mijn- en wegenindustrie. De ijsbeer in het vignet heeft in 1959 nog geen last van smeltend poolijs.

In 1958 vierde Grasso zijn 100-jarig bestaan en kreeg het predikaat 'Koninklijk'.

In 1965 wordt GRENCO in het leven geroepen. Het staat voor Grasso Engineering and Contracting en gaat zich bezighouden met het installeren van koelinstallaties.

In de jaren tachtig raakte het bedrijf in de versukkeling. Het Duitse GEA nam Grasso over en bracht het tot nieuwe bloei. Het kan vriezen en dooien.

Begin jaren negentig was Grasso op sterven na dood, nu is het bedrijf wereldmarktleider. Het leverde onder meer de vriesinstallatie voor de grootste skihal ter wereld, midden in de woestijn van Dubai.

Met dank aan de Werkgroep Industrieel Erfgoed (Winde) van de Kring Vrienden van 's-Hertogenbosch.